

Dosarul nr. 2ra-1205/19

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana – I. Secrieru
Instanța de apel: CA Chișinău – I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

ÎNCHEIERE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Școala Primară-Grădiniță nr.90,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Filipcaia și Inna Filipcaia împotriva Școlii Primare-Grădiniță nr.90, intervenienți accesorii Direcția educație tineret și sport Botanica, mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău, Mariana Rusu, Dumitrița Glopina și Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea parțială a procesului – verbal de cercetare a accidentului de muncă, achitarea îndemnizației unice pentru deces în urma accidentului de muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Școala Primară-Grădiniță nr.90, s-a menținut hotărârea din data de 26 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

constată:

La 22 februarie 2018 Maria Filipcaia și Inna Filipcaia au depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Școlii Primare-Grădiniță nr.90, intervenienți accesorii Direcția educație tineret și sport Botanica, mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, Mariana Rusu, Dumitrița Glopina și Inspectoratul de Stat al Muncii, prin care a solicitat anularea parțială a procesului – verbal nr. C-2017-PVA-44/1 din data de 23 mai 2017 de cercetare a accidentului de muncă, prin eliminarea frazei „prezența la lucru sub influența alcoolului”, achitarea îndemnizației unice pentru deces în urma accidentului de muncă în mărime de 230 689,30 lei, repararea prejudiciului moral în mărime de 150 000 lei pentru fiecare reclamantă și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 10 000 lei. (f.d. 3-7,100-103)

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantele au indicat că la data de 25 aprilie 2017, în ograda Școlii Primare-Grădiniță nr.90 s-a produs accidentul de muncă în urma căruia a decedat soțul și respectiv, tatăl acestora Mihail Filipschii.

La 23 mai 2017 Inspectoratul de Stat al Muncii a întocmit procesul –verbal nr.C-2017-PVA-44/1, prin care a constatat că accidentul s-a produs la data de 25 aprilie 2017, ora 12 și 10 mun., pe teritoriul Școlii Primare-Grădiniță nr.90. Menționând că Mihail Filipschii a fost angajat la Școala Primară-Grădiniță nr.90, în calitate de muncitor, care împreună cu un grup de muncitori, o parte din muncitori, nefiind angajați ai instituției pârâte dar admiși la efectuarea lucrărilor, au curățat teritoriului de crengi și copaci, care au fost ruți ca urmare a calamităților naturale.

Accidentul s-a produs pe motiv că lucrătorii au încercat să doboare un copac, iar copacul a căzut și l-a strivit mortal pe Mihail Filipschii.

Potrivit pct. 8 al procesului – verbal nr. C-2017-PVA-44/1 din data de 23 mai 2017 de cercetare a accidentului de muncă întocmit de către Inspectoratul de Stat al Muncii vinovați de producerea accidentului de muncă au fost recunoscuți directorul Mariana Rusu, directorul adjunct pe gospodărie Dumitrița Glopina, precum și defunctul Mihail Filipschii, care în timpul serviciului se afla sub influența băuturilor alcoolice.

Maria Filipscaia și Inna Filipscaia în susținerea pretenției cu privire la anularea parțială a procesului - verbal de cercetare a accidentului de muncă, prin eliminarea frazei „prezența la lucru sub influența alcoolului” au menționat că Inspectoratul de Stat al Muncii nu a arătat legătura de cauzalitate dintre starea ușoară de ebrietate a lui Mihail Filipschii și prejudiciul suferit în urma decesului acestuia, indicând că starea ușoară de ebrietate nu a influențat producerea accidentului de muncă, acesta a avut loc din motivul că au fost admise la muncă persoane terțe, care nu erau instruite în modul corespunzător, precum și nu erau instruiți nici lucrătorii nemijlociți ai pârâtului. Pentru efectuarea lucrărilor de doborâre a arborilor este nevoie de instructaj special, care nu intră în atribuțiile și competența lucrătorilor instituției date, dar a organelor abilitate.

În opinia reclamantelor dacă pârâtul ar fi respectat aceste condiții, accidentul de muncă nu s-a fi produs, astfel, Școala Primară-Grădiniță nr.90 a încălcat pct.1.14 din instrucțiunea securității muncii a lucrătorilor spațiilor verzi, conform căreia la doborârea arborilor cu ferestrău motorizat, tăierii de ramuri, muncitorii care încarcă copacii tăiați și curățați, alte persoane terțe trebuie să fie la o distanță nu mai mică de 50 metri de la motoferăstrăul care lucrează.

Faptul încălcării de către angajator a instrucțiunii privind securitatea muncii a lucrătorilor spațiilor verzi este confirmat prin ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, prin care s-a constatat că arborele nu a căzut pe traseul pe care îl planificase, ci posibil din cauza vântului, a luat altă traiectorie, căzând inițial pe perete, lăsând urme, apoi pe acoperiș, după care s-a rostogolit pe teren, strivindu-1 pe Mihail Filipschii, care era la o distanță mai mică de 50 metri de copac.

Maria Filipscaia și Inna Filipscaia au indicat că la caz starea de ebrietate a defunctului nu a influențat strivirea lui, ori orice persoană văzând că, cade un copac cu traiectoria descrisă, se sperie și încearcă să evite impactul. Astfel, consumarea

băuturilor alcoolice de către defunct în ziua anterioară, nu a influențat traiectoria căderii copacului, contrar planului stabilit de persoanele care îl tăiau.

După părerea reclamantelor starea ușoară de ebrietate a defunctului ar fi putut influența producerea accidentului de muncă, dacă în partea unde stătea defunctul s-ar fi aflat mai multe persoane, însă strivit ar fi fost doar el, ceea ce nu s-a întâmplat.

Prin urmare, Maria Filipșcaia și Inna Filipșcaia se consideră îndreptățite de a solicita anularea parțială a procesului- verbal de constatare nr. C-2017-PVA-44/1 de cercetare a accidentului de muncă, precum și achitarea indemnizației unice pentru deces în urma accidentului de muncă, repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Reclamantele au mai menționat că potrive legislației ce guvernează raportul juridic litigios în caz de deces al lucrătorului în urma unui accident de muncă sau boli profesionale, unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă repară prejudiciul material persoanelor care au dreptul la aceasta în modul și mărimea stabilită de lege și le plătește din contul mijloacelor proprii, o indemnizație unică luându-se la bază salariul mediu anual al decedatului, înmulțit la numărul anilor compleți pe care acesta nu i-a trăit până la 62 ani, dar nu mai mult de 10 salarii medii anuale.

Mihail Filipșchii avea vârsta de 64 ani, respectiv, Maria Filipșcaia și Inna Filipșcaia au dreptul la o indemnizație garantată din salariul anual al defunctului pe minim 10 ani.

În susținerea pretenției cu privire la repararea prejudiciului material, reclamantele au menționat că urmare a accidentului de muncă le-a fost cauzat un prejudiciu moral, exprimat prin decesul persoanei apropiate, fiind persoana cu care a locuit împreună aproximativ 41 ani, având grijă de fiică și nepot.

În scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă la 21 decembrie 2017 au transmis părâtului cererea prealabilă, care însă a rămas nesatisfăcută.

Prin hotărârea din data de 26 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat de la Școala Primară-Grădiniță nr.90, în beneficiul Mariei Filipșcaia și Innei Filipșcaia indemnizația unică pentru deces ca urmare a accidentului de muncă în sumă de 200 000 lei și suma de 10 000 lei - cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de câte 50 000 lei pentru fiecare cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Școala Primară-Grădiniță nr.90 în contul statului taxa de stat în sumă de 6100 lei.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 19 februarie 2019 a respins apelul declarat de către Școala Primară-Grădiniță nr.90, a menținut hotărârea din data de 26 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Pentru a ajunge la această concluzie instanțele de judecată au concluzionat că la caz s-a constatat că vinovați de producerea accidentului la locul de muncă este atât angajatorul, cât și salariatul, care s-a prezentat la serviciu în stare de ebrietate.

Astfel, achitarea indemnizației unice pentru decesul lui Mihail Filipșchii, ca urmare a accidentului de muncă și a prejudiciului moral în mărimea dispusă spre

încasare, sunt întemeiate, nefiind considerată derizorie în comparație cu prejudiciul suportat de către Maria Filipscăia și Inna Filipscăia.

Argumentul Școlii Primare-Grădiniță nr.90, precum că examinarea prezentului litigiu nu poate avea loc până la finalizarea dosarului penal, care ar stabili vinovăția părților, a fost apreciat critic de instanțele de judecată, ori intentarea procesului penal nu o scutește pe aceasta de obligațiile prevăzute de Legea securității și sănătății în muncă nr. 186- XVI din 10 iulie 2008.

De asemenea, instanțele de judecată au mai reținut ca fiind neîntemeiate pretențiile Mariei Filipscăia și Innei Filipscăia cu privire la anularea parțială a procesului – verbal nr.C-2017-PVA-44/1 din 23 mai 2017, în partea ce ține de starea de ebrietate a lui Mihail Filipșchii, ori prin raportul de expertiză judiciară nr. 836 din 05 iunie 2017 emis de Centru de Medicină Legală s-a demonstrat că Mihail Filipșchii locul de muncă, în ziua de 25 aprilie 2017, la momentul accidentului de muncă se afla în stare de ebrietate alcoolică, cu concentrația de alcool în sânge de 1,23 % alcool etilic.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 22 martie 2019 a depus recurs Școala Primară-Grădiniță nr.90, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că instanțele de judecată au interpretat eronat legea, ori Maria Filipscăia și Inna Filipscăia nu au prezentat probe veridice care să confirme vinovăția Școlii Primare-Grădiniță nr.90 în producerea accidentului de muncă, iar faptul că accidentul a avut loc pe teritoriul școlii nu confirmă vinovăția instituției.

Instanțele de judecată la emiterea hotărârilor nu au luat în calcul că persoanele care au participat la lucrările de curățare a terenului, nu au primit indicații de la administrația școlii de defrișare a arborilor, dar au început lucrările pe bază de voluntariat.

Școala Primară-Grădiniță nr.90 a susținut că însuși Mihail Filipșchii nu a respectat normele de securitate și sănătate în muncă, ori s-a prezentat la locul de muncă în stare de ebrietate. Astfel legătura causală dintre starea de ebrietate a lui Mihail Filipșchii și producerea accidentului la locul de muncă, cât și alte momente importante pentru soluționarea cauzei, urmează a fi stabilite de către organele de urmărire penală.

La 13 iunie 2019 avocatul Dumitru Codreanu în interesele Mariei Filipscăia și Innei Filipscăia a depus referință la cererea de recurs declarată de către Școala Primară-Grădiniță nr.90, prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea hotărârilor contestate. (250-252)

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la data de 19 februarie 2019, a publicat-o pe portalul instanțelor de judecată la data de 25 februarie 2019, a expediat-o participanților la proces la data de 11 martie 2019. (f.d.222)

Recursul declarat, la data de martie 2019, de către Școala Primară-Grădiniță nr.90, este în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Școala Primară-Grădiniță nr.90 este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Școala Primară-Grădiniță nr.90, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenta și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Școala Primară-Grădiniță nr.90 inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Școala Primară-Grădiniță nr.90, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas